Евакуація здорового глузду: як українські мери підхопили расистські наративи анонімних телеграм-каналів та російську дезу

PUBLISHED 28 ТРАВНЯ 2026

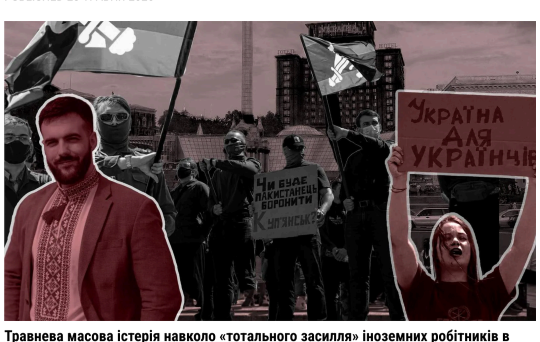

Травнева масова істерія навколо «тотального засилля» іноземних робітників в Україні продемонструвала унікальний інституційний парадокс: для успіху російської ІПСО більше не потрібні танки, достатньо домового чату в Івано-Франківську та емоційного депутата у Верховній Раді. Свіже розслідування NGL.media розкрило анатомію штучного психозу, де головним борцем проти імміграції у Львові став… 30-річний француз Ніколя Амбер із дипломом Російської президентської академії в кишені.

Поки ШІ-технології та анонімні пабліки розганяють фейки про бангладешізацію будівельної галузі, офіційна статистика Міграційної служби показує історичний мінімум дозволів на постійне проживання. Проте реальні цифри не заважають топовим українським мерам та респектабельним політикам дружно сідлати хвилю ксенофобського популізму, розігруючи маніпулятивну карту «або повернення біженців, або чужинці» на радість кураторам із Кремля.

Об'єктивні цифри свідчать, що в Україні нема проблем з іноземними мігрантами. Проте віртуальна реальність все більше підміняє дійсність. Саме тому кілька необережних фраз, підігрітих російською пропагандою з використанням усе більш витончених технологій штучного інтелекту, створюють ілюзію засилля мігрантів.

Україною уже прокотилася хвиля вуличних протестів проти трудової міграції. Ці малочисельні акції протесту організовують наразі представники ультраправого середовища, а також, як не дивно, деякі іммігранти. Проте антиіммігрантська риторика починає звучати з уст деяких цілком респектабельних політиків.

NGL.media вирішили розібратися, чому досить типова російська інформаційно-психологічна операція виявилася несподівано успішною і хто з українців відіграв у цьому помітну роль.

Іммігранти проти іммігрантів

Спекотне пообіддя 24 травня. Біля пам'ятника Тарасові Шевченку у центрі Львова традиційно людно. З-поміж випадкових перехожих та підліткових компаній вирізняється нечисленна група людей з плакатами – це учасники мітингу проти масової трудової міграції. Лідера акції, 30-річного іммігранта з Франції Ніколя Амбера, видно здалеку – він роздає коментарі кільком журналістам, що прийшли подивитись на подію.

«У мене немає жодних інших намірів, я просто хочу допомагати Україні. Будь ласка, не робіть тих помилок, які ми робили у Франції, у Європі. Я не кажу, що зараз є масове завезення трудових мігрантів. Я кажу: зупиняємо цей процес, поки не пізно», – пояснює Ніколя Амбер непоганою українською з виразним французьким акцентом.

Спершу навколо нього зібралися близько десятка людей з саморобними плакатами типу «Українці мають бути пріоритетом», «Наші рідні воюють не за таку країну», пізніше розтягують професійно виготовлений чорно-червоний банером «Панувати не над кимось, а на своїй землі». Впродовж наступної години послухати француза, його дружину-українку та ще одного учасника акції з Нідерландів, який теж виступав українською, підійшли ще близько 30 перехожих. За перебігом мітингу уважно спостерігають кілька представників українських спецслужб.

Акція протесту проти трудової міграції у Львові, 24 травня 2026 року (фото NGL.media)

Риторика учасників акції доволі суперечлива. Вони закликають повертати з-за кордону українців, які самі часто є трудовими мігрантами, і водночас наголошують про небезпеку завезення трудових мігрантів. При цьому самі ж визнають, що ніякого напливу мігрантів до України наразі нема.

Наприкінці Ніколя Амбер оголошує про реєстрацію громадської організації боротьби з імміграцією і закликає присутніх звертатися з ідеями вирішення кадрового дефіциту без залучення іноземців.

Трудових мігрантів справді залучають до праці в Україні. Але це зовсім не масове явище

Тема трудової міграції періодично виникала у публічному просторі принаймні впродовж останніх двох років. Але саме у травні 2026 року обговорення цієї теми переросло в масову істерію у соцмережах, яку підживлювали росіяни, продукуючи численні фейки та маніпуляції на цю тему.

«Мігранти – це частина антимобілізаційної кампанії, яку вони [росіяни] проводять, і основний її меседж – це те, що Україна нібито вбиває своїх громадян для того, щоб завезти сюди безкоштовну чи дешевшу робочу силу. І цей вектор присутній вже як мінімум другий рік» – стверджує експертка з комунікацій та протидії дезінформації Оксана Мороз.

Травневій хвилі передували кілька подій, які могли б вилитись у публічну дискусію на тему трудової міграції, а натомість спричинили переполох.

На початку квітня керівник Офісу президента Кирило Буданов під час зустрічі з представниками бізнесу згадав про можливість спрощення процедури залучення трудових мігрантів. Через кілька тижнів з'явився блог директора аутсорсингової компанії Fillin Дмитра Карпенка про розроблений урядом ще у 2025 році законопроект №14211, який міг би, у разі його прийняття, справді спростити цю процедуру. Тоді ж народна депутатка Олена Шуляк в телеефірі розповіла про потребу залучення іноземців зокрема у будівельну галузь, яка потерпає від браку робочої сили.

1 травня у соцмережах почав ширитися скріншот повідомлення з домового чату, де івано-франківська компанія blago попередила про найм прибиральників з Індії. Потім менеджер компанії уточнив, що мігранти будуть працювати на будівництві.

При цьому blago залучає трудових мігрантів у свої будівельні проекти ще з 2024 року. Це не мільйони, і не сотні тисяч, а лише кілька десятків працівників щороку. Тим же шляхом йдуть і інші компанії. Керівник будівельної компанії Perfect Group Олексій Коваль стверджує, що криза в будівельній галузі не вирішується лише внутрішніми ресурсами України.

«За кордоном перебувають 5-6 млн українців. Навіть у найоптимістичнішому сценарії значна частина з них не повернеться в короткостроковій перспективі або й взагалі. У результаті будівельний сектор стикається з дефіцитом 150-200 тис. працівників. У фазі активної відбудови ця цифра може зрости до 500-800 тис. навіть за умови часткової реалізації потреби та більш розтягнутих строків на відбудову, ніж десять років. Це не тимчасовий дисбаланс, а нова реальність ринку», – стверджує забудовник.

Будівельна галузь – один із найбільш мігрантозалежних секторів економіки у світі. У сусідній Польщі близько чверті усіх працівників будівельної сфери – це трудові мігранти, багато з них – з України, але також зростає кількість трудових мігрантів з Азії та Південної Америки. Самі ж поляки їздять працювати у країни західної Європи – до Німеччини, Норвегії та Великобританії. Тобто працівники з країн, де платять менше, їдуть туди, де за цю роботу можна отримати більше. Саме у цьому суть трудової міграції.

Будівельники справді можуть непогано заробити в Україні, де середня зарплата у галузі сягнула майже 1000 доларів. Для порівняння, у Киргизстані цей показник становить 470 доларів, а в Бангладеші будівельники заробляють менше 100 доларів на місяць. Тож не дивно, що мешканці бідніших країн можуть розглядати Україну як місце заробітку. Втім, не можна сказати, що мова йде про масове явище. Це підтверджують офіційні цифри.

За даними Державної служби зайнятості, отриманими NGL.media, до війни іноземці отримували понад 16 тис. дозволів на працю щороку. Після російського вторгнення цей показник впав до 3-4 тис. – лише з 2024 року почав потроху зростати, проте до довоєнного рівня ще далеко. За минулий рік видали менше 7,5 тис. дозволів громадянам понад 80 країн світу.

Змінилась і географія трудової міграції. До війни основними країнами-донорами були Індія, Туреччина, Білорусь, Узбекистан та Росія. Тепер білорусів і росіян змінили бангладешці та азербайджанці. Майже повернулися на довоєнний рівень і китайці – їх зазвичай привозять китайські інвестори для роботи на власних підприємствах.

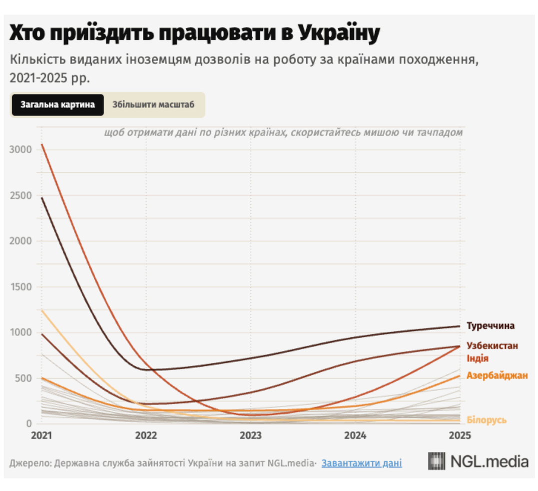

Прикметно, що попри поступове зростання кількості виданих дозволів на роботу, кількість дозволів на імміграцію навпаки знижується. Схоже, що більшість іноземців не поспішають осідати в Україні назавжди. Минулого року Державна міграційна служба видала лише 2851 дозвіл на імміграцію – це найнижчий показник за останні 10 років.

> ***Чим трудова міграція відрізняється від імміграції?***
>
> *Трудові мігранти приїжджають працювати тимчасово – на підставі дозволу на працевлаштування згідно із законом «Про зайнятість населення». Іммігранти ж переїжджають на постійне проживання – для цього потрібні інші документи, які перевіряються і подаються за геть іншим порядком.*

Одразу дві групи організували акції проти трудових мігрантів в Україні. Одні – відверті расисти, очільник іншої – іммігрант

Анонімні канали у соцмережах стали ідеальним майданчиком для поширення наративів проти трудової міграції. Лише за першу декаду травня, за даними Центру стратегічних комунікацій, у Telegram з'явилося 6 тис. публікацій на цю тему, ще 8 тис. – у Facebook.

Відверті фейки, створені ШІ, активно розкручуються і на анонімних сайтах. Як приклад, маловідомий новинний ресурс «Твої новини» поширює їх на десятках своїх регіональних сторінок у всіх соцмережах. Їх можна впізнати за невибагливими логотипами. Хоч цей ресурс не має такої великої аудиторії, як скажімо мережа «Труха», утім контент про мігрантів, які побилися з ромами чи прали одяг у річці розходиться широко.

І навіть медіа з відомими власниками і не найгіршою репутацією, не змогли стриматись від поширення фейків та маніпулятивних наративів.

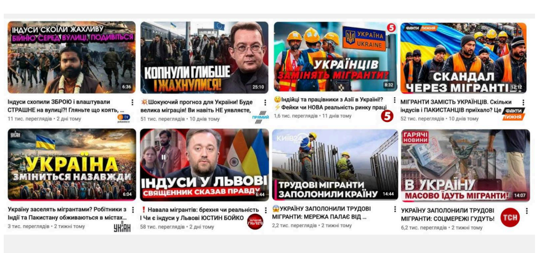

Це лише кілька прикладів заголовків відеороликів з YouTube від українських телеканалів (колаж NGL.media)

У якийсь момент інформаційний простір уже став настільки перенасиченим темою трудових мігрантів, що стало зрозуміло – треба з цим щось робити. Поки авторитетні медіа намагались показати безпідставність масового психозу у соцмережах, на протилежній стороні уже розгортались заклики до дій.

11 травня 27-річна українка Юлія Чубарєва зареєструвала на сайті уряду петицію з вимогою бронювати українців від мобілізації замість завезення трудових мігрантів. Це не єдина петиція з подібним змістом, проте саме ця лише за 10 днів зібрала необхідні для розгляду 25000 підписів. Авторці це вдалося завдяки розголосу: вони з чоловіком ведуть блоги в Instagram та Tik-Tok.

Ніколя Амбер (фото Facebook)

Чоловік Чубарєвої – іммігрант з Франції, 30-річний Ніколя Амбер. Сам себе він називає релігієзнавцем, політологом та громадським діячем. Минулого року державний телеканал «Дім» випустив сюжет про нього як приклад іноземця, який настільки полюбив Україну, що сам вивчив мову і залишився тут жити.

Раніше Чубарєва і Амбер знімали освітні відео про французьку та українську мови та показували своє життя. Ніколя Амбер має власну онлайн-школу французької мови, тому така тематика була логічною. Але саме у травні подружжя зосередилось на темі міграції, при цьому градус їхніх звернень одразу став різким.

Хто такий Ніколя Амбер?

30-річний француз Ніколя Амбер останні кілька років мешкає в Україні, позиціонуючи себе як релігієзнавця та викладача. З відкритих джерел відомо, що він будував академічну кар'єру, вивчаючи православні церкви в Україні та Росії. Амбер здобув освіту у сфері політології в Інституті політичних досліджень (Sciences Po Aix) в Екс-ан-Провансі. Там він захистив магістерську роботу на тему «На шляху до побудови партнерства між Церквою та державою в пострадянській Росії», за яку навіть отримав університетську премію.

Проте дослідженнями у Франції Амбер не обмежився: на фріланс-платформі Malt він вказав, що у 2018 році проходив курс «Управління міжнародними проектами» у Російській президентській академії народного господарства та державного управління (РАНХіГС).

У 2021 році його науковий вектор різко змінився в бік України. Будучи аспірантом Практичної школи вищих досліджень (EPHE), він та зареєстрував тему наукової роботи: «Православний розкол в Україні: театр гео-політико-релігійного конфлікту?». Саме в рамках цього дослідження він почав регулярно відвідувати Україну. Захист цієї роботи мав би принести йому PhD в галузі соціології.

На Malt він також вказав, що з 2020 року працював виконавчим директором в медичній організації Fondapro.

У січні 2022 року про Ніколя Амбера вперше написали українські медіа. Це сталось після того, як він публічно звинуватив київського священика УПЦ (МП) у зґвалтуванні. Подальшого розвитку ця ситуація не отримала, а згодом Ніколя Амбер видалив свою сторінку у Facebook разом з оригінальним обвинувальним дописом.

Наприкінці квітня 2026 року француз створив нову сторінку у Facebook, де спочатку поширив кілька дописів із засудженням абортів та ЛГБТ. А зараз публікує виключно контент, пов'язаний з темою міграції в Україні. Такий ж контент він публікує в Instagram, де має 75 тисяч підписників і доволі активну аудиторію.

7 травня на сайті «Політична теологія» Ніколя Амбер опублікував статтю, де закликав Україну не повторювати помилок європейських країн, що приймали біженців, які тікали від злиднів і війни. Свідомо чи ні, але він не уточнив, що в Україні нема соціальних програм та виплат для біженців з інших країн.

---

5 травня Ніколя Амбер записав відео з відверто провокативним зверненням: «Поки українські чоловіки гинуть на війні, ми залучаємо тут мігрантів з геть іншою культурою, геть іншою релігією і геть іншим ставленням до жінок». Далі під тривожну музику він нагадав відому історію про банди іммігрантів, які ґвалтували дівчат з дитбудинків в Англії, проектуючи це на майбутнє України. Зараз це відео набрало майже 50 тис. реакцій і 30 тис. поширень.

Далі подружжя почало закликати українців виходити на мітинги проти трудової міграції. Для цього Ніколя Амбер разом з кількома однодумцями створили у соцмережах рух, який назвали «Майбутнє українського народу» (МУН). Серед учасників – активісти маловідомої організації «Підпілля», яка позиціонує себе як освітню платформу. Засновницею руху є співачка Катерина Таран з Івано-Франківська.

Окрім згаданих людей, активним організатором акцій проти трудової міграції став київський режисер та блогер Михайло Манастирський. До травня 2026 року він записував короткі відео про церкву, будівництво сиротинця, яким він займається, та проти абортів. Зараз він сфокусувався на активній критиці міграції та поширенні чуток.

Нещодавно у дописах МУН з'явився і народний депутат з Львівщини Юрій Камельчук – відомий прихильник конспірологічних теорій та поширювач дезінформації.

У травні Манастирський і Амбер анонсували акції проти «масової трудової міграції» у великих містах України. Вони мали відбутись 23 травня. Утім, дату перенесли на 24 травня, за словами Михайла Манастирського, через можливі провокації. Вочевидь, він мав на увазі активізацію ультраправих, які теж підхопили тему трудової міграції і анонсували власні протести.

16 травня учасники праворадикальної організації «Братство» Дмитра Корчинського провели в Києві акцію, що зібрала близько 30 людей. Ще кілька десятків учасників рухів «Білий сектор», «Права молодь» та інших вийшли на протест у Києві у суботу, 23 травня – з відверто расистськими гаслами «За білу Україну», «Нація, раса, родина» «Геть з України, мігрант нєкрасівий!» тощо. Частина учасників цих протестів закривали обличчя балаклавами. Схожі нечисленні акції відбулися ще в кількох містах України.

Українські політики теж понесли в маси маніпулятивні наративи про трудову міграцію. Це популізм, який експлуатує страхи українців

«Сьогодні нам намагаються тихо нав'язати небезпечну ідею: нібито відтік людей – не проблема. Нібито достатньо щороку «дозалучати» сотні тисяч мігрантів – і все запрацює», – заявив 15 квітня Ігор Терехов, мер Харкова. По суті, мер повторив маніпулятивний наратив російської ІПСО: мовляв, Україна забула про своїх громадян і заміняє їх чужинцями.

А вже через місяць очолювана Тереховим Асоціація прифронтових міст громад, звернулась до уряду з прямим закликом не «допустити масового залучення трудових мігрантів».

Проти залучення трудових мігрантів виступили також мери інших міст – наприклад, Руслан Марцінків, міський голова Івано-Франківська та Андрій Садовий, мер Львова. Аргументація приблизно така ж, як і у Терехова: повертаємо наших, а не завозимо чужих.

«Я не прихильник, щоб завозили десятками, сотнями людей. А якщо вони потім вже не поїдуть? А це ж різні погляди релігійні, ментальні […] Треба просто людям платити заробітну плату адекватну. І я переконаний, що частина людей повернеться з-за кордону […] І в першу чергу, їх треба повернути, я б на це ставив акцент», – зокрема, вважає Андрій Садовий.

А що з нелегальною міграцією в Україні?

Кількість нелегальних мігрантів в Україні уже кілька років поспіль знижується. До прикладу, у 2015–2019 рр. кількість виявлених нелегалів стрімко зростала – до майже 13 тис. осіб на рік. Тоді вони активно використовували Україну як транзитний маршрут до країн ЄС. Утім, спершу пандемія, а потім повномасштабна війна зробили цей маршрут непривабливим. У 2025 році в Україні виявили 3207 нелегальних мігрантів – це вчетверо менше, ніж у піковий довоєнний період.

Чимало іноземців отримують відмови у наданні права на проживання в Україні. У 2025 році 10% іноземців, що подалися на імміграцію, отримали відмови. Водночас Державна міграційна служба активно переглядає і раніше видані дозволи: за минулий рік відкликали 2561 дозвіл на імміграцію – майже стільки ж, скільки видано нових.

Серед противників трудової міграції також популярна думку про необхідність залучення іноземців до служби у війську, якщо вони хочуть працювати в Україні. Таку ідею, зокрема, висловив заступник командиру Третього армійського корпусу Максим Жорін.

«Хочете, щоб вони мали змогу тут працювати? Тоді давайте приймемо рішення, що вони тільки через військо можуть сюди потрапити. Бо інакше – заради чого ми воюємо? Щоб стерти нашу етнокультурну групу як українців? Цього б дуже не хотілося», – сказав Жорін в інтерв'ю каналу «Історія без міфів».

До речі, Третій армійський корпус активно залучає іноземців на службу. Загальна кількість іноземців в українській армії не розголошується, проте лише, наприклад, з Колумбії, за приблизними оцінками, приїхали близько 7000 рекрутів.

Вигадки про трудових мігрантів поширювали й інші політики. Наприклад, підсанкційний нардеп-утікач Артем Дмитрук поширив згенерований ШІ ролик про мігранта у складі групи оповіщення ТЦК у Черкасах. А депутат від «Європейської солідарності» і член комітету з питань міграції у ПАРЄ Олексій Гончаренко виступив у Верховній Раді з емоційним закликом не допустити завезення трудових мігрантів в Україну. Він використав той ж аргумент, що